

Klimatické změny – výzva ke skromnosti nebo globální katastrofa? - Příloha

Citáty:

1. „POPRVÉ V HISTORII BUDE V BOJI PROTI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM POD DOHLEDEM CELÝ SVĚT, NEJEN JEHO POLOVINA.“

Svenja Schulzeová, německá ministryně životního prostředí na Konferenci OSN o změně klimatu v říjnu 2018, Katowice

Zdroj: <https://euractiv.cz/section/klima-a-zivotni-prostredi/news/cop24-eu-je-lidrem-svetove-klimaticke-politiky-ke-snizovani-emisi-se-ale-pridava-i-cina/>

2. „PŘI REFEROVÁNÍ O KLIMATICKÉ ZMĚNĚ SE UPŘEDNOSTŇUJÍ FOTKY LEDNÍCH MEDVĚDŮ PŘED VYOBRAZENÍM LIDÍ, KTERÉ ZABÍJÍME VLASTNÍ NEČINNOSTÍ.“

Asad Rehman z neziskové organizace War on Want, únor 2019, časopis Alarm

Zdroj: <https://a2larm.cz/2019/02/o-mnoha-projevech-klimaticke-zmeny-se-vubec-nedovime/>

3. „NĚKTERÍ LIDÉ ŘÍKAJÍ, ŽE KLIMATICKÁ KRIZE JE NĚCO, CO JSME ZPŮSOBILI VŠICHNI. TO ALE NENÍ PRAVDA. POKUD JSME TOTIŽ VINNÍ VŠICHNI, TAK NEMŮŽEME VINIT NIKOHO. ALE NĚKDO ZA TO ZODPOVĚDNÝ JE. NĚKTERÍ LIDÉ, NĚKTERÉ SPOLEČNOSTI, A ZEJMÉNA NĚKTERÍ POLITICI VĚDĚLI PŘESNĚ, JAKÉ HODNOTY OBĚTOVÁVAJÍ, KDYŽ NADÁLE VYDĚLÁVAJÍ OBROVSKÉ MNOŽSTVÍ PENĚŽ. A JÁ SI MYSLÍM, ŽE MNOHO Z VÁS, KDO TU DNES SEDÍTE, PATŘÍTE DO TÉ SKUPINY LIDÍ.“

Greta Thunbergová (šestnáctiletá studentka) v lednu 2019 na Světovém ekonomickém fóru v Davosu, na které došla vlakem

Zdroj: <https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/greta-thunbergova-si-servitky-nebere-seznamte-se-s-nejznamejsi-klimatickou-aktivistkou>

4. „KONCEPT GLOBÁLNÍHO OTEPLOVÁNÍ BYL VYTVOŘEN ČÍŇANY VE PROSPĚCH ČÍNY, ABY ZPŮSOBIL NEKONKURENCESCHOPNOST AMERICKÉHO PRŮMYSLU.“

Donald Trump, americký prezident

Zdroj: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/1953205-jak-donald-trump-vidi-vedu-koncept-globalniho-oteplovani-vytvorila-cina>

5. „NAŠE PODNEBÍ JE OPRAVDU UTVÁŘENO PARAMETRY OBĚŽNÉ DRÁHY A SLUNEČNÍM ZÁŘENÍM, JÁ BYCH JEŠTĚ DODAL ROZLOŽENÍM PEVNIN A OCEÁNŮ, RELIÉFEM, ..., A DALŠÍMI ZCELA PŘÍROZENÝMI SOUČÁSTMI NAŠEHO SVĚTA. TO PŘECE NIKDO NEZPOCHYBŇUJE, TAK TO JE! ALE V TÉ DRUHÉ VĚTĚ UŽ SE DOCENTU POKORNĚMU PŘISUZUJE KONSTATOVÁNÍ, ŽE ZA OTEPLOVÁNÍ V POSLEDNÍCH DESETILETÍCH MOHOU PRÁVĚ TY PŘÍROZENÉ VLVY. A TO UŽ PRAVDA NENÍ. PŘÍROZENÉ VLVY, KTERÉ U NÁS UTVÁŘEJÍ PODNEBÍ, NEVYKAZUJÍ V POSLEDNÍCH DESETILETÍCH ŽÁDNÝ TREND. NAOPAK, EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ A ZMĚNY V PŮDNÍM POKRYVU MAJÍ VE VÝSLEDKU JEDNOZNAČNÝ TREND SMĚŘUJÍCÍ K VYŠŠÍ TEPLOTĚ ATMOSFÉRY.“

Radim Tolasz, klimatolog Českého hydrometeorologického ústavu

Zdroj: <https://ekolist.cz/cz/publicistika/nazory-a-komentare/radim-tolasz-ceska-diskuse-o-zmenach-klimatu>

6. „ENERGIE NENÍ JEN TO, CO POTŘEBUJETE K PROVOZU VAŠEHO DOMU A AUTA. JE TO PODSTATA TĚMĚŘ KAŽDÉ SOUČÁSTI VAŠEHO ŽIVOTA: JÍDLA, KTERÉ JÍTE, OBLEČENÍ, KTERÉ NOSÍTE, DOMU, KDE ŽIJETE, PRODUKTŮ, KTERÉ POUŽÍVÁTE. CHCEME-LI ZASTAVIT OTEPLOVÁNÍ PLANETY, POTŘEBUJEME UDĚLAT ZÁSADNÍ ZMĚNY V TOM, JAK VYRÁBÍME VĚCI, PĚSTUJEME POTRAVINY, PŘESOUVÁME LIDI A ZBOŽÍ – NESTAČÍ ŘEŠIT JEN TO, JAK DOSTÁVÁME ENERGII DO NAŠICH DOMOVŮ A AUTOMOBILŮ.“

Bill Gates (nejbohatší člověk na světě) se na svém webu zabývá globální změnou klimatu
<https://www.gatesnotes.com/Energy/My-plan-for-fighting-climate-change>

Zdroj: <https://www.zive.cz/clanky/bill-gates-klimaticke-zmeny-a-75-problem/sc-3-a-195554/default.aspx>

7. „KLIMATICKÉ ZMĚNY VEDOU K SOCIÁLNÍM ZMĚNÁM. TO MŮŽE VÉST K VÁLKÁM, OBČANSKÝM VÁLKÁM, BRUTÁLNÍM REPRESÍM A NÁSLEDNĚ K TOTALITARISMU. ŽENÁM SE VE VÁLKÁCH NEDAŘÍ DOBŘE – MNOHEM HŮŘ NEŽ V OBDOBÍ MÍRU.“

Margaret Atwoodová, spisovatelka (Příběh služebnice)

Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/klimaticke-zmeny-rozbiji-struktury-spolecnosti-odnesou-to-zeny-a-deti-tvrdi-spisovatelka-48329>

8. "CIVILIZACE POTŘEBUJE ENERGII, ALE SPOTŘEBA ENERGIE NESMÍ CIVILIZACI ZNIČIT."

Papež František I. na konferenci ve Vatikánu varoval před globální změnou klimatu. Svým projevem apeloval na zástupce velkých energetických a ropných společností, aby věnovali víc úsilí přechodu na čistší zdroje energie.

Zdroj: <https://globe24.cz/svet/57298-hrozi-konec-civilizace-papez-frantisek-vydal-durazne-varovani>

9. „DOKÁŽEME SE BAVIT O EMISÍCH A KLIMATICKÝCH ZMĚNÁCH, ALE V DEBATĚ O POPULACI SE VŽDYCKY OBJEVÍ VELMI EMOČNÍ REAKCE.“

aktivistka Leilani Münter pro list The Guardian

Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/porodnost-zachranuji-svet-nemaji-deti-antinatalismus.A180620_092546_zahranicni_mko

10. „ZMĚNU KLIMATU NEZASTAVÍME, OTÁZKA JE JEN, O KOLIK SE OTEPLÍ, SCÉNÁŘŮ JE NĚKOLIK. KRAJINU ALE ZMĚNIT MŮŽEME A OPAKUJI: OTÁZKA ZADRŽENÍ VODY BUDE DO BUDOUCNA ZÁSADNÍ.“

Zdeněk Žalud, bioklimatolog, vědecký pracovník Ústavu výzkumu globální změny AV ČR a pedagog na Mendelově univerzitě v Brně

Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/bioklimatolog-ceska-krajina-klima.A180607_085136_domaci_jumi

11. „NEUSTÁLÉ OMÍLÁNÍ LITANIE A ČASTÉ PŘEHÁNĚNÍ ŠPATNÉHO STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MÁ VÁŽNÉ DŮSLEDKY. VYVOLÁVÁ V NÁS STRACH A NUTÍ NÁS K TOMU, ABYCHOM VĚNOVALI VÍCE ZDROJŮ A POZORNOSTI ŘEŠENÍ IMAGINÁRNÍCH PROBLÉMŮ A IGNOROVALI PŘITOM SKUTEČNÉ A NALÉHAVÉ (MOŽNÁ MIMOEOKOLOGICKÉ) OTÁZKY. PROTO JE TAK DŮLEŽITÉ ZNÁT SKUTEČNÝ STAV SVĚTA. K TOMU, ABYCHOM MOHLI DĚLAT NEJLEPŠÍ MOŽNÁ ROZHODNUTÍ, POTŘEBUJEME ZJISTIT FAKTA A MÍT CO NEJLEPŠÍ MOŽNÉ INFORMACE.“

Bjørn Lomborg, v současnosti hostující profesor Kodaňské obchodní fakulty a ředitel think tanku Centra Kodaňského konsensu.

Zdroj: Lomborg, Bjørna, Skeptický ekolog - Jaký je skutečný stav světa?, 2006

12. „NA PŘEKRÁSNÉM STŘEDOZÁPADĚ DOSAHUJÍ TEPLoty MÍNUS 51 °C. JDE O VŮBEC NEJCHLADNĚJŠÍ ZAZNAMENANÉ TEPLoty A V DALŠÍCH DNECH MÁ BÝT JEŠTĚ CHLADNĚJŠÍ. LIDÉ NEVYDRŽÍ VENKU ANI PÁR MINUT. CO SE K ČERTU DĚJE S GLOBÁLNÍM OTEPLOVÁNÍM? PROSÍM, RYCHLE SE VRAŤ, POTŘEBUJEME TĚ!“

Donald J. Trump, prezident USA

Zdroj: Tweet z 28. 1. 2019,
<https://twitter.com/realdonaldtrump/status/1090074254010404864?lang=en>

13. “PODÍVEJTE SE, CO SE STALO DINOSAURŮM, JAK VYMŘELI? TO PŘECE NEZPŮSOBILI LIDÉ. GLOBÁLNÍ OTEPLOVÁNÍ JE STRAŠÁK, KTERÝ SE NĚKTERÝM LIDEM HODÍ DO KRÁMU. POKUD SE KLIMATICKÉ ZMĚNY SKUTEČNĚ ODEHRÁVAJÍ, NENÍ TO VLIVEM ČLOVĚKA, NÝBRŽ PŘÍRODY. EXISTUJÍ SOPEČNÉ ERUPCE – PŘI TĚCH SE PŘECI DO VZDUCHU DOSTÁVAJÍ UHLÍKOVÉ EMISE. I OCEÁNY TO ZPŮSOBUJÍ,” STÁLA SI ZA SVÝM POLITIČKA.

Pauline Hansonová, Australská politička

Zdroj: SBS News, Hanson denies humans behind climate change, blames 'fearmongering', 23.4.2019

Článek:

NOVÁ KLIMATICKÁ ZPRÁVA OSN JE VZKAZEM PRO KAPITÁNA TITANIKU

Katastrofě lze zabránit, ale jen za cenu téměř nepředstavitelné změny kurzu

(Zdroj: Časopis Respekt, 9. 10. 2018)

Autor: Martin Uhlíř

Václav Klaus opakovaně prohlašuje, že ohřátí planety o nějaký ten stupeň Celsia není podstatné, že se na Zemi rozhodně neupečeme. Jednou se dokonce zaštilil pozoruhodným argumentem: rozdíl mezi aktuální teplotou v Česku a ve Spojených státech, kam přiletěl na návštěvu, je o mnoho stupňů větší než celé „údajné“ globální oteplování. Nic dramatického se tak ani v budoucnu nemůže stát.

Že je to nesmysl, víme už celá desetiletí, přesto o překvapení v detailech stále není nouze. Nejnovější přináší čerstvě vydaná zpráva klimatického panelu OSN: ukazuje, že oteplení o pouhého půl stupně Celsia znamená zásadní rozdíl v tom, v jakém světě budou žít naši potomci a s jakými problémy se budou potýkat.

Až do pařížské klimatické konference v roce 2015 se za hranici, kdy se klimatické změny stanou nebezpečnými, všeobecně označovalo ohřátí planety o více než dva stupně Celsia do roku 2100. V Paříži však byly slyšet malé ostrovní státy, jež takové oteplení ohrožuje kvůli stoupající hladině moří. Jejich revolta získala širší podporu a cíl se zpřísnil: lidstvo musí usilovat o to, aby se planeta neoteplila o více než 1,5 °C. A jelikož oproti předindustriální éře teplota vzrostla o necelý jeden stupeň, zbývá už jen malá rezerva.

Nejnovější zpráva klimatického panelu IPCC shrnuje, za jakých podmínek lze tento přísnější cíl dodržet. Zároveň z ní vyplynula překvapivá věc, v níž dříve neměli příliš jasno ani klimatologové – jak obrovský rozdíl onoho půl stupně teploty vlastně znamená.

Jestliže se podaří přísnější cíl dodržet a planeta se neohřeje o více než 1,5 °C, budou sucha v globálním měřítku ohrožovat o polovinu méně lidí. Méně obyvatel zaostalejších zemí bude strádat hladu, stovky milionů dostanou šanci vyhnout se chudobě. Otázkou existence jako biologického druhu je dodržení cíle pro korály: oteplení o dva stupně znamená zánik 99 % korálů, zatímco 1,5 stupně dává ještě deseti až třiceti procentům korálů šanci na přežití. Šelfové ledovce kolem Antarktidy a Grónska jsou při dvoustupňovém oteplení nestabilní, jedenapůlstupňové ohřátí by přežít mohly. Menší bude úhyn užitečného hmyzu, například opylovačů, ale také ryb a dalších organismů. A tak by se dalo pokračovat.

Lidstvo tedy volí mezi velkými nepříjemnostmi a katastrofou, zároveň zpráva ukazuje, že vybrat si první možnost bude nesmírně těžké. Fyzikální zákony jsou neúprosné: do roku 2030 musí zatím neustále rostoucí celosvětové emise skleníkových plynů klesnout o 45 % oproti roku 2010. Znamená to přebudování energetiky, dopravy, zemědělství, jiný způsob péče o krajinu, konec plýtvání energií; neexistuje snad druh lidské činnosti, kterého by se potřebné změny netýkaly. Do poloviny století pak musí být emise v konečném součtu nulové. Jinými slovy: vše, co zhruba v té době a v následujících dekádách do atmosféry každoročně vypustíme, musí z ní příroda nebo lidská činnost zase odčerpat.

Zpráva IPCC předkládá čtyři scénáře budoucího vývoje světa (viz příloha k článku), z nichž ve světle dosavadních zkušeností vypadají realisticky jen dva. V obou hraje masivní roli nejen snižování emisí, ale

také zmíněné odčerpávání skleníkových plynů z ovzduší pomocí technologií (na obrázku vyznačeno žlutou barvou). V podstatě jde v těchto scénářích o to, že musíme vysadit plodiny, které do sebe během růstu navážou oxid uhličitý, a pak jej zase z těchto rostlin odebrat. Lze je třeba spálit jako biomasu (a vyrobit z nich elektřinu), skleníkový plyn při tom zachytit a uložit jej do podzemních rezervoárů.

Pěstování vhodných rostlin – může jít o vrby, různé druhy trav nebo i kukuřici pro výrobu biolihu – by však vyžadovalo obrovské plochy; některé odhady hovoří o výměře přesahující rozlohu Indie. Kde lidstvo vezme tolik půdy, kdo zaplatí zavedení drahé a zatím nevyzkoušené technologie v celoplanetárním měřítku, kdo přesvědčí veřejnost, že je to nutné, zůstává velkou neznámou.

Ocitáme se tak v roli pasažérů Titaniku blížícího se k ledovci. Srážce jde sice ještě zabránit, ale vyžaduje to přebudování strojovny. Nové motory, kormidlo i lodní šrouby schopné tak radikální změny kurzu sice existují, zatím však ve zkušebním provozu pohánějí jen malé rybářské čluny, rozhodně ne obří parník pro tisíce lidí. Jakou šanci má jeho posádka, zvláště když velkou část pasažérů zajímá hlavně rychlost plavby?

Zdroje:

Scénář budoucího vývoje podle IPCC: https://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_spm_fig3b.pdf